

MAGYAR LAJOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtáránál
BUDAP

XI. évfolyam, 278 (3142) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Ki veszi el a háborút?

Tokio (MTI.) A Domei-iroda közli: A he tábormok, a japán rádiószolgálat vezetője megállapította, hogy az angolszász hatalmak állandó háborús vereségeik okát abban kereshetik, mert hiányoznak náluk a jogos hadiérdekek. Japán nemcsak azért küzd, hogy saját nemzeti céljait megvalósítsa, hanem, hogy az állandó angolszász elnyomástól megszabadítsa a világ népeit. Az angolszász hatalmaknak már csak azért is el kell veszíteniük ezt a háborút, mert nincsen semmiféle tiszteletreméltó háborús céljuk, csupán más népek állandó elnyomásáért küzdenek.

Tiszteletreméltó cél az, amit a népek erkölcsi érzése olyannak tart, hogy belső igazság van abban a célban. Az igazság fogalmát egyes önzések szereztek úgy is megállapítani, hogy a saját szempontjukból látják a körülményeket és a saját érdekeik szerint kívánják a helyzetet alakítani. Így az utonállónak, a harácsolónak, a dúsgazdagságok gyűjtőinek, a gyöngék kihasználóinak és a hatalmaskodóknak is van saját testükre-lelkükre szabott igazságuk; de az olyan is, mint ömaguk. Eszerint ami rosszat tesznek másnak, azt ők mégis jogosnak és igazságosnak tartják, ha ez a másnak okozott rossztevének nekik maguknak valami előnyt juttat. Kiképződik így valami ferde erkölcsi felfogás, mely még fel is tud háborodni, ha a megtámadott másik ember védekezésbe lendül, ha ellenáll, ha a saját élethez való jogát vitatja.

Az igazság pedig mégis abban a krisztusi megállapodásban van, hogy amit nem kívánsz magadnak, ne tedd másnak.

Azok a háborús célok, amiket a nagypénzü és nagybirtoku angolszász világhatalmak kitűztek maguk elé, csak a saját szempontjaikat akarják ráerőltetni a világ népeire. Evégett csak sajátmaguk akarnak osztozni a világ javaiban, s ha egy másik nép felszaporodott és munkahelyet, kenyéradó helyet, létbiztonságot kíván magának, azt a boldog osztozók úgy veszik, mint maguk elleni ellenséges akarást. Az élet helyeit keresőkkel szemben riadót fujnak, elfojtó elzárkózásokat szerveznek, a gazdasági erőt mind háborús feszültséggé gyűjtik ellenük, s olyan célokat tűznek ki, hogy ki kell irtani az életükért küzdő népeket. A gyermekeiket is el kell venni ezektől a küzdő népektől, a családi életüket szét kell zilálni, idegen népek közé kell szórni a jövő nemzedéküket, hogy közös népi öntudatuk és életakarásuk sohasé lehessen.

Az angolszász uraknak ilyen a háborús céljuk. Még saját népeik se érezhetik az ilyen célokat lelkesítőknél. Tehát nagy igazsága van a japán Abe tábormoknak, mikor rámutat arra, hogy az angolszász hatalmak azért nem nyerhetik meg a háborút, mert nincs tiszteletre méltó hadi céljuk. Óriási hadigépezettel dolgozhatnak, leigázott népek tömegmillióit

Hitler válasz nélkül hagyott két levele miatt válságosra fordult a német-francia viszony

Laval miniszterelnök határozott állásfoglalását várják. Észak-Afrikában csillapodott a harcok hevessége

Berlini jelentés szerint a francia kérdés állandóan napirenden van. Bár a Wilhelmstrasse eddigi nagy tartózkodása tovább tart. Nagyon súlyosan esik latba, hogy Hitlernek Petainhoz intézett legutóbbi levele az egész héten válasz nélkül maradt. Tudvalevően ugyanaz volt a sorsa a Führer előző levelének is, melyet Petain német csapatoknak a meg nem szállott francia területre történt bevonulásával kapcsolatban kapott. Ha a mostani esetet erősebben emelik ki, mint az előzőt, annak oka nyilván abban

rejlik, hogy a mostani levélben Hitler rendkívül nyomatékosan utal a német-francia viszony együttműködés fontosságára, mint ami egyedüli lehető feltétele a német-francia viszony megszilárdulásának. A válasz elmaradása következtében támadt közvetlen hatásra vonatkozóan új adat nem volt megállapítható. Laval korábbi magatartása felé azonban várakozással tekintenek. Úgy látszik, hogy a francia miniszterelnök bizonyos határozott állásfoglalását várják.

főhadiszállása közti a tegyább veszteséglistát. E szerint az olasz fegyveres erők veszteségei 1942 november havában a következők voltak: 1. A hadseregnél: Észak-Afrikában elesett 391, megsebesült 529, eltűnt 23.284 katona. Olaszországban elesett 331, megsebesült 351, eltűnt 1 katona. A Balkánon elesett 253, megsebesült 325, eltűnt 46 katona. 2. A haditengeresznél: elesett 109, megsebesült 266, eltűnt 240 tengerész. 3. A légi-haderőnél: elesett 48, megsebesült 76, eltűnt 140 olasz repülő.

Laval hosszabb megbeszélést folytatott a német konzullal

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Laval miniszterelnök, aki szerdán érkezett vissza Párizsból Vichybe, közvetlenül megérkezése után fogadta a német főkonzult, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Clermontferandban szerdán összehívták a 18 és 55 év közötti idegen származású zsidókat és azokat még tegnap délután munkatáborokba szállították. Jólérte-

sült körök szerint Franciaország más helyein is hasonlóan járnak el az idegen származású zsidókkal szemben.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A német és a francia hatóságok között megegyezés létesült, amelynek értelmében hazabocsátják azokat a sebesült vagy beteg francia hadifoglyokat, akik legalább egy év tartamára katonai szolgálatra alkalmatlanok. Az alkalmatlanságot orvosi bizottság állapítja meg.

Cirenaikában nem kezdődtek nagyobb hadműveletek

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda csütörtökön délelőtt a következőket jelenti az északafrikai harctérről: Cirenaikában a német és olasz páncéloshadisereg arcvonalán tovább tart a napok óta észlelt élénk tüzérségi és felderítőtevékenység, anélkül azonban, hogy nagyobb hadműveletekre került volna a sor. Úgy látszik Montgomery tábormok kénytelen volt újból elhalasztani a Dommel elleni támadást, melyet november utolsó napjaira tervezett. Az elhalasztás oka részben az, hogy a Rommel által megerő-

sített védelmiállások igen erősek, — részben az, hogy Montgomery utánpótlási nehézségei inkább növekednek, mint csökkennek. Anglia a Földközi-tenger keleti részében fennálló tengeralttjáró és légiveszély miatt arra kényszerült, hogy hajókaravánokkal biztosítsa az utánpótlást. Egy ilyen hajókaravánból kedden Benghási magasságában egy hadianyaggal megrakott 10.000 tonnás teherhajót sikerült a tengely repülőinek telitalálatokkal megsemmisíteni.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz fegyveres erők

A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti az északafrikai harctérről: Rommel nehéztüzérsége egész nap lövi az ellenség pótlását a tengerparti úton. A zuhanóbombázók Benghási és Agadabia között érzékeny veszteségeket okoztak a felvonuló angol csapatoknak. Tuniszban kedden aránylagos nyugalom volt. A Teoburbánál megvert angol-amerikai csapatok számára az idő rosszabbodása amnyiből előnyt jelent, hogy a német zuhanóbombázók és harcirepülőök nem tudták tevékenységüket kifejteni a viszsza vonuló ellenséges csapatok ellen.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A japán miniszterelnök a Messagero tokiói tudósítója útján üzenetet intézett az olasz néphez. Üzenetében a többi között ezeket mondja:

Japán és Olaszország, amelyek együtt aláírták az antikomintern és a hármashatalmi egyezményt, kötelezték magukat, hogy semmiféle fegyverszünetet nem irnak alá, hanem a végsőkig küzdenek közös céljaik érdekében. Ennek előfeltétele az angol és amerikai hegemonia elpusztítása. Az olasz nép sziklaszilárdnak bizonyult a háború továbbfolytatására. A Duce legutóbbi beszédében kifejezésre juttatta azt az elhatározását, hogy tovább folytatja a háborút. Így mi japánok mindent elkövetünk

pedig nagy anyagi készenlétek viharos egymásba robbanása ugyan, de a háború végső eredményét mégse ez az anyaghalmozás dönti el, hanem a több lélek, a több erkölcs, a több olyan igazi igazság, melyet a népek lelke önként átérez. A japán tábormok jó szót talált annak a megmutatására, hogy az angolszász nagyhatalmak azért vesztek el a háborút, mert saját népeik se érzik az ő háborús céljukat tiszteletre méltónak. (B. P.)

hajtathják a német, olasz, japán és közép-európai életakarás elfojtására, de belső igazsággal nem fűthetik a maguk hadbaveleit népeit se. Ezeknek a népeknek a fiai is csak azt érezhetik, hogy nem tudják, vajjon miért kell kiirtani azokat a népeket, amelyek a saját életüket követelik? Csak azért, hogy az angolszász nagytőkések urak maradjanak a világ minden tengerre és minden gyarmata fölött? A saját népeik is helyettük

éreznek a nagytőkégy akarásnak a világraszóló izléstelenségét és lelkiismeretlenségét. Népek meggyőződése tehát nincs ott az angolszász nagytőkések oldalán. Csak uszítók, nyereségahajhászok, pénzük igazságában elbizakodottak vannak ottan, de a népek életosztóne hiányzik. Nincs meg az erkölcsi alap, nincs meg az erkölcsi eszmény, mely lelkesítse és önfeláldozásig menő kitartásra sarkalja népeiket. A háború

pedig nagy anyagi készenlétek viharos egymásba robbanása ugyan, de a háború végső eredményét mégse ez az anyaghalmozás dönti el, hanem a több lélek, a több erkölcs, a több olyan igazi igazság, melyet a népek lelke önként átérez. A japán tábormok jó szót talált annak a megmutatására, hogy az angolszász nagyhatalmak azért vesztek el a háborút, mert saját népeik se érzik az ő háborús céljukat tiszteletre méltónak. (B. P.)

hogyan újabb győzelmeket arassunk és megújítjuk elhatározásunkat, hogy a legnagyobb mértékben elmélyítsük az olasz-német-japán kapcsolatokat és minden nehézség ellenére kivívjuk a végső győzelmet, amely új képet fog adni a világnak.

Hogyan kell kérni a hadisegélyezést?

Az *Uj Nemzedék* írja: A *Hivatalos Lap* mai száma közli a honvédelmi miniszter utasításait a hadisegélyezésről szóló rendelet végrehajtása tárgyában. Eszerint a bevonult a hadisegély iránti kérelmét kihallgatáson az elosztályparancsnokságon adhatja elő. A kérelem megvizsgálása végett szükséges eljárás azonban a pótalakulat parancsnoksága, kiegészítő kirendeltség, csapatadigondozó tiszt, akár a bevonult, akár pedig hozzátartozója kérelmére megindíthatja. A bevonult szolgálati ideje alatt a kérelmet valamelyik hozzátartozója is előadhassa akár a katonai parancsnokságon, akár pedig a közigazgatási hatóság előtt.

Tizenhárom zsidó nyomdát! vonták meg a működési engedélyt

Nagyvárad. *Saját tud.* A város I. fokú iparhatósága 13 zsidó nyomdától határozatilag megvonta az iparengedélyt. A nyomdaüzemek megszüntetésére hozott határozatokat dr. Varga László tanácsnok már ki is küldte a címzetteknek. Mivel ezek a határozatok azonnal érvénybe léptek, a 13 zsidó nyomdának azonnal meg kell szüntetnie üzemét. A megszüntetett zsidó nyomdaüzemek névsorát legközelebbi számunkban adjuk.

Intézkedés történt a zsidó fogtechnikusok kérdésében is. Az iparhatóság a zsidó fogtechnikusok engedélyt is megvonta. Ezek a megvonások is azonnal érvénybe léptek.

Serli Béla nyugalmazott esperes-plébános halála

Nagyvárad. *Saját tud.* Szerdán délután fél 3 órakor hosszas betegkedés és a betegségek szentségeinek példás felvétele után csendesen elhunyt Serli Béla nyugalmazott esperes-plébános.

Serli Béla kiváló egyénisége volt a nagyváradai egyházmegyének. 1862-ben született Nagyváradban. Középsőiskoláit a nagyváradai piarista főgimnáziumban végezte, majd a nagyváradai szemináriumba jelentkezett a pappnevendék közé. Nagyváradon végezte a hittudományi főiskola évfolyamait. 1884-ben szentelték pappá. Nagyváradon és az egyházmegye több plébániáján teljesített kápláni szolgálatot. Papi működésének javarészt Erdindszenten fejtette ki. Egyházmegyei hatósága érdemeinek jutalmazására esperesnek, majd címzetes kanoonknak nevezte ki.

Nyugalomba vonulása után Nagyváradban telepedett le, rokoni körében. Itt éldegelt és itt viselte példadadó türelemmel betegségeit. Itt érte meg aranyismeretét is.

Halála igazi mély részvétet váltott ki az egyházmegye papsága körében. Temetése pénteken délelőtt 10 órakor lesz Nagyváradban.

Kormányzó Urunk jelenlétében választják meg Teleki Tibor gróf koronaőr utódját

December 18-án a Ház együttes ülésén dönt

Budapestről jelentik: (MTI.) A képviselőház 10-iki ülését 10 óra után 10 perccel nyitotta meg *Tasnády Nagy András* elnök és a Ház tudomására hozta, hogy a miniszterelnök a *Teleki Tibor* gróf elhalálása folytán megüresedett koronaőri állás betöltése tárgyában legfelsőbb kormányzó üzenetet adt az országgyűlésnek avégből, hogy megejtse a koronaőr választást. A választás megejtése és annak a kormányzó által történt megerősítése után ugyanennek az ülésnek színe előtt mondja el az új koronaőr a koronaőri esküt, mívegből a Főméltóságú Kormányzó Ur az országgyűlés együttes ülése után a királyi várpalotában az országgyűlés tagjainak jelenlétében kerül sor. A ház az átiratot tudomásul vette. *Tasnády Nagy András* elnök ezzel kapcsolatban a Ház tudomására adta, hogy a szokásoknak megfelelően az együttes ülésre a felsőház elnökeivel megállapodott és ennek alapján javasolja, hogy a koronaőr megválasztása céljából a két Ház együttes ülése az országház kupolatermében legyen december 18-án délelőtt 10 órakor.

A Ház az elnök javaslatát elfogadta.

Azután *Rodocsay László* igazságügyminiszter benyújtotta az igazságügyi szervezetre vonatkozó egyes

rendelkezések módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelynek előadójaként *Mezey Lajos* képviselőt jelölte meg.

Napirend szerint következett az egyszeri hadkötelezettségi adóról és a hadmentességi váltásról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Az elnöki bejelentések után *Inántszy-Pap Elemér* előadó egy óras beszédben ismertette a javaslatot. Bejelentette, hogy a törvényjavaslat benyújtásakor az a szempont az uralkodó, hogy a haza védelme minden férfinak kötelessége. Bejelentette, hogy az államháztartás a két adóból mintegy 60-70 millió pengő bevételre számít, amelyet a napról-napra növekvő háborús kiadások fedezésére fordít. Ugy érzi, hogy a törvényjavaslat előírta áldozatokat mindenki szívesen vállalja. A magyar honvédek a Don mentén életüket áldozták a hazáért, az itthon maradtaknak úgy kell Nagymagyarország feltámadásáért és az új európai rendbe beilleszkedő magyar haza újjáépítéséért dolgozni, hogy szívesen adják a közös áldozatot a nemzet jobb jövője érdekében. Az előadó azután kérte a Háztól a törvényjavaslat elfogadását.

A javaslatához ezután többen szóltak hozzá.

Nagy érdeklődés előzi meg az Immaculata Intézet nagyszabású Kodály-hangversenyét

Az intézet minden iskolája szerepel az ünnepségen. Kodály Zoltánról dr. Bánáss László tart előadást

Nagyvárad. *Saját tud.* Tegnap szombati munkánk már közöltük, hogy az Immaculata Intézet nagyszabású *Kodály-hangversenyére* maga *Kodály Zoltán*, a világhírű magyar zeneszerző is el-

jön Nagyváradra és itt ünnepli meg hatvanadik születésnapját. Nagy kiüntetés ez városunkra. Az Immaculata Intézet méltó keretet készít erre az alkalomra és még az eddigi-

nél is lázasabb tempóban készülnek az óvodások, az elemisták, a képzősök és a polgáristák kórusai.

Az Immaculata Intézet növendékei keresztmetszetet akarnak adni *Kodály kórusműveiről*. Köztudomású ugyanis, hogy *Kodály* éppen a kórusművekben érte el művészetének legnagyobb tökéletességét. *Csikyné Schippert Margit* neve mindenesetre nagy garancia arra, hogy a hangverseny méltó lesz *Kodály Zoltán* ünneplésére.

Itt írjuk meg azt is, hogy a hangversenyen dr. *Bánáss László* debreceni kisprépost-plébános mond ünnepi beszédet *Kodály Zoltánról*.

Jóska, a jövő magyarcia

Jóska a házmasterünk alig három éves kisfia. Félével ezelőtt apró karikáláival még csak jól sikerült gyermekkarikatúra volt, mindig maszatos kis arccskáján kerekén a pirosság, mintha festették volna rá, de két éves feketé szemében már akkor ott csillogott az értelem. Húsvétkor még, amikor 3-4 évvel idősebb testvérkéjével ő is locolni jött, csak az igyekezett mit meg benne, hogy ő is mondja a húsvéti rigmust: a szája járt, hanem bizony amit mondott, nem is hasonlított a beszédhez. De azóta sok idő eltelt. A kis karikalábak kiegyenesedtek és a három éves pöttöm apró kölyök öntudatos lénynek serdült.

Jóska legény a talpán. Nem igen nézi, hogy akivel konfliktusba keveredik, mennyivel nagyobb nála. Könnyen kapható a harca. Harcot kezdeni már sokszor láttam, megfutamodni még soha. Öntudatos, bátor fellépése a nála fejjel nagyobb ellenfelekkel szemben is legtöbbször meghozza részére a győzelmi babért. Ime, *Jóskában* él a bátor, katonás magyar szellem!

De *Jóskában* kifejlődött a közönségi érzés is. Ugy két köbméter tüzfűt hozhattak a napokban a házmasterékhez. Apa, anyja és a „nagy” 6 éves testvér egyesült erővel hozzáfogott a behordáshoz. *Jóska* is követelte részét a munkából, de még a vékonyát sem bírta megemelni. Az anyja próbált eleget tenni a kívánságnak, *Jóska* próbálta emelni a hasábját, persze nem ment. „Máskor” követelte *Jóska* és az átödik, hatodik hiába való próbálkozás után szinte megtörve nézte, hogy a többiek fogják emelik, viszik a hasábját. A kocsi aljáról végül előkerült két-három dorongja. Látni kellett *Jóskán* a változást, amikor ragyogó ábrázattal, nagy szövegű ő is neküldülhetett, hogy hinye részét a közönségi munkából.

Jóskát mindnyájan kedveljük a házban és a ház körül. A közelmúltban, mielőtt ez a kellemetlen teljes időjárás beköszöntött volna, egyik délután a kapu küszöbén üldögélt. Az egyik házbeli kislány boltból jövet azt mondta *Jóskának*: „*Jóska!* nesze tiz fillér!” *Jóska* azt mondja: „nem kell, nekem is van” és ökölbe szorított kezét könnyűen mutatja tenyerén a saját négy fillérről. Ha valami ételt, kenyeret kínálnak neki, a felelet: „nekünk is van.” Lám *Jóskából* hiányzik a kapzsóság. Nem hárcsaló természetű. Megelégszik annyival, amennyi neki kell.

Elég az hozzá, hogy *Jóskában* sok szép erény virágzik. Isten adja, hogy nagyra nőve befolyásos közéleti férfi váljék belőle, persze úgy, hogy meglévő erényei vele együtt nőjenek és bontakozzanak ki mindnyájunk javára.

S. K.-né.

APOLLO Filmszínházban Csütörtök és pénteken utoljára

Jean Gabin és Annabella érdekesítően izgalmas cirkuszfilmje

VARIETE

Szombattól Gárdonyi Géza regényének filmváltozata

Isten rabjai

Főszerepben: Bulla Elma Szilassy László

Belvárosi

Szerelem és vérpad

Bette Davis és Errol Flynn óriás amerikai színes filmje

Csütörtökön! Pénteken!

Csak két napig!

Egy asszony három élete

Bette Davis és Charles Boyer világfilmje. — A film hosszúságára való tekintettel, naponként csak két előadást tartunk. Délután 3-kor és 6-kor a CASINOBAN

Toropecnél óriási német siker körvonalai bontakoznak ki

Tuniszban tetőpontjához ért a nagy páncélos csata. Nagy győzelmet arattak a német tengeralattjárók

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Berli katonai körökben nagy érdeklődéssel vették tudomásul, hogy a német csapatok Kalinin és Toropec közötti területen támadásba mentek át és ennek során több helységet elfoglaltak.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa írja: Kezdenek már megérlelni a német hadvezetés eredményei a hosszú keleti arcvonal minden szakaszán. Ebben a háborúban a tapasztalatok alapján a mozgás taktikája áll előtérbe. Erről ezen a helyen egyszer már óvatos formában említést tettünk. Berli katonai körök értesülése szerint a német hadműveletek többi teret nyertek. A harcoló erők úgy látszik, megteremtették előfeltételeit az eddigi legnagyobb téli sikernek. A német hadműveletek nem csupán helyi jellegűek és azok hatása a legközelebbi napokban teljes mértékben érvényesül majd.

Bern. (Bud. Tud.): Tebourba térségében Anderson tábornok főhadiszállásáról érkezett jelentések szerint a páncélos csata kedden este tetőfokára ért. A brit repülőgépek ejtőernyős csapatokat szállítottak a veszélyes helyekre.

Tíz szovjet hadosztályt kerítették be a német csapatok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A torpéci térségben kedden megindult az ellentámadás. A német csapatok sikerei mind nagyobb méreteket öltenek. A német csapatok még mindig előnyömlőben vannak és újabb jelentős területet nyertek. A kezükbe kerített helységeket szilárdan tartják. Az ellenség utánpótlási vonalait több helyen megszakították. A mostani hadműveletek megteremtették az előfeltételeit mintegy 10 szovjet hadosztály megsemmisítésének. A hadosztályok körül mind szorosabbá válik a támadó német csapatok gyűrűje. Rzesztől délre egy német kötelék heves ellentámadással válaszolt a szovjet támadásra. A szovjet itt 46 páncélost vesztett. A szovjet nagy tevékenységet csak a Don és Volga között fejtett ki, ahol 54 szovjet páncélost semmisítettek meg. A bolsevisták páncélosaik elvesztése után kizárólag gyalogsági kötelékekkel folytatták támadásaikat és ezért rendkívül véres veszteségeket szenvedtek. Rzesztől délkeletre és északra lévő szakaszokon szintén megjavítottuk állásainkat. A kaukázusi arcvonalon a Terekől északra a bolsevisták nagyobb kötelékeket vetettek hárba az északkelet-kaukázusi arcvonal északi szárnyának védelmére. Német csapatok mélyen előretörték és ezen a vidéken is súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek.

Német, olasz és magyar légierők szovjet csapat-szállításokat bombáztak

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség újabb kísérletei a Kaukázus keleti részében, valamint a Volga és a Don vidékén, hogy áttörjék a német állásokat, tegnap is meghiúsultak és a szovjet csapatok súlyos veszteséget szenvedtek. A Volga és a Don között a bolsevisták tömeges gyalogsági és páncélos támadásai kemény harcokra vezettek, amelyekben a német és szövetséges csapatok sikereket értek el, hadifoglyokat ejtettek és hadiszert zsákmányoltak. 54 páncélost elpusztítottak. A nagy Don-kanyarulatban német páncélos gránátosok kivetették az ellenséget állásaiból és 46 szovjet páncélosot elpusztítottak.

Német, olasz és magyar légierők a doni arcvonalon az ellenség felvonulási tevékenységét és csapat-szállításokat bombáztak.

A középső arcvonalszakaszon a német ellentámadások erőteljesen előhaladtak, ugyanakkor a nagy bolsevista hadműveletek érezhetően vesztek erejükből. Ezekben a harcokban német csapatok a légierőtől támogatva elfoglaltak több helységet és elvágtak szovjet csapatokat a hátsó

Torinot bombázták az angol repülők

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 928. közleménye: A cyreneikai arcvonalon a tüzés eredményesen támadta az ellenséges ütegállásokat. Német vadászok légiharcban leltek négy ellenséges gépet. Tuniszban a kedvezőtlen időjárás szárazon és vizen akadályozta a tevékenységet. Ellenséges gépek a szerdára virradó éjjel heves támadást intéztek Torino ellen és jelentős kárt okoztak a belvárosban lévő épületekben, köztük az egyetem és egy kórház épületében. Az áldozatok számát még nem állapították meg. Egy ellenséges gépet lelőtünk.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az angol hírszolgálati iroda szovjet-orosz hírforrásra hivatkozva azt a hírt terjesztette, hogy elrendelték egész Dél-

A diplomácia frontjáról

Törökország nyugtalankodik — De Gaulle nem megy Washingtonba

Ankara. (MTI.) Az Interinf jelenti: Eden legutóbbi beszédéből Törökország a szövetségeseknek azt a kívánságát olvasta ki, hogy a háború után nemcsak Európát, hanem az egész világot akarják kormányozni. Aggodalmat keltett az a terv is, hogy a szövetségesek békéje különleges helyet biztosít a Szovjetnek.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Cranborne lord, a kormány szóvivője — mint a brit hírszolgálat jelenti — kijelentette a felsőházban, nem látja annak a jelét, mintha az ellenséges taborban megromlott volna

összeköttetéseitől. Az Ilmen-tótól délre a bolsevisták csak gyengébb támadásokat hajtottak végre. A német tüzésérg páncélos készenléti állásokat pusztított el.

Tegnap az egész afrikai arcvonalon csak helyi jellegű harcok eredményeként folytak. Benghazitól északnyugatra bombatalálat következtében súlyosabbs megsérült egy angol hajó. A cyreneikai arcvonalon a tengely tüzésége eredményesen támadta az ellenség ütegállásait és csapatáborait. Tuniszban a kedvezőtlen időjárás szárazon és levegőben akadályozta a hadműveleteket.

Egyes angol bombázók az Északnyugat-Németország elleni zavaró támadás és a német partok felé történt éjjeli berepülés során öt gépet lelőtünk. Nyugat-Franciaország partjai mellett két gépet lelőtünk.

Német tengeralattjárók az Atlanti-óceán északi és középső részében ismét elsüllyesztettek 15 hajót, összesen 108 000 tonnával. Ezek az elsüllyesztések különösen az észak-afrikai utánpótlásra mértek súlyos csapást. Az elsüllyesztett hajók között volt egy 18 713 tonnás csapat-szállító hajó, valamint három hadianyaggal megrakott hajó.

olaszország, az egész nyugati olasz partvidék, valamint Szardíniai kiürítését, hogy ekként védelmi övezetet létesítsenek. Ez az állítás minden részletében koholt. Csak részleges kiürítést rendeltek el azokban a városokban, amelyeket légitámadások fenyegetnek, ami Olaszországban éppúgy, mint minden hadviselő államban teljesen normális óvintézkedés.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol lapok kezdik kifejezésre juttatni elégedetlenségüket a tuniszi helyzet miatt. A Times megállapítja, hogy a szövetségeseknek nem sikerült Tuniszban a tengelyhatalmakat megfosztani légitőlük. A tengelyhatalmak jóformán minden akadály nélkül bombázzhatják a szövetségesek utánpótlási vonalait.

hangulat. Valószínű, hogy ez a helyzet még tekintélyes ideig fog tartani — mondotta Cranborne.

Stockholm. (MTI.) A Stefani jelenti: Londoni jelentés szerint De Gaulle elállott attól, hogy az Egyesült Államokba utazzék. Az volt a szándéka, hogy Roosevelt elnökkel tanácskozzék, hír szerint azonban az amerikai kormány a londoni kormány útján közölte, hogy pillanatnyilag nem látja be De Gaulle látogatásának hasznosságát.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük: MAGYAR LAPOK

Értekezletet tartott a MEP nagyvárad i tagozata

A MEP nagyvárad i tagozata szerdán népes értekezletet tartott, amelyen elsősorban jelentek meg a váradvelencei gazdakör tagjai Nagy Zoltán titkár vezetésével. Az értekezleten időszerű felszólalások hangzottak el. Megtárgyalták a párt szegénysorsu tagjai részére rendezendő karácsonyi akció kérdését, általános közellátási kérdéseket, valamint a szőlősgazdákat érintő legutóbbi intézkedéseket.

Az értekezlet elhatározta, hogy legközelebbi összejövetelét folyó hó 16-án tartja dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével és azon a város közérdekű kérdéseit tárgyalják meg.

Január 15-én végérvényesen bezár a Park-szálloda

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretesek azok a bonyodalmak, amelyek a Park-szálloda és annak közismert tulajdonosa, Weiszlovich Emil körül keletkeztek. A város I. fokú iparhatósága a katonai hatóságok egyik rendelkezés értelmében megvonta Weiszlovich Emil től a szálloda iparrendelést, mivel bizonyos határon átlépő területen zsidó nem tarthat üzemből szállodát. Az I. fokú iparhatóság határozatában annak idején az is benne volt — erre már annak idején nyomtatékosan rámutattunk, hogy a határozat ellen nincs jogorvoslat.

Felsőbb hatóságok most utasították az iparhatóságot a határozat végrehajtására. Dr. Varga László tanácsnok értesítette a Park-szálloda tulajdonosát, hogy a szálloda január 15-i határ idővel be kell zárni. Így tehát január 15-én megszűnik a Park-szálloda.

Válasz íkszek

Délutáni lapotársunk íksze egyáltalán nem kritikának szánt nyitólévelemet használta fel arra, hogy egy „régóta adósságnak érzett” írást közlő szövegben a közben csúnya személyeskedéssel elűtögesse nagyon is érleltetett humorának termelvényeit. A régi adósságnak jelzett írás világrengető megállapításokkal nem foglalkozunk. Irodalomkritikai tanulmányok, kézikönyvek közhelyre koptatott szövegei ismétlődnek meg benne. Olyasmit állít, olyasmiről forgatja komikus vitézséggel a másoktól már foszlányokká koptatott cséphadarót, amit senki sem tagad, amiért senki sem vitázik vele. Egyedül ő maga tetszeleghetett lajtvívó szerepében, amikor régi adósságnak érzett írása végén a pont után sem eresztette le sisakja röstélyét, hanem a pihenőre eresztett cséphadaróval odabiggyesztette az ismeretlenség szimbolumát.

Egyet azonban megjegyezzük. Ugy látszik, hogy a tollforgatók bizonyos osztálya csak akkor érzi jól magát, ha méregbe márthatja hivatásának jobb sorsra érdemes fejevérét. Nem is tudjuk egyébbel magyarázni, mint azzal, hogy saját belső rendezetlenségük tudat alatt minden megnyilatkozásba belopja magát.

A kérdésre egyébként pontot tetünk íksze okvetetlenkedésére kár tovább egy fel tollvonást is pazarolni.

Folyák István.

Magyar szerzetesek a magyar történelemben

Irtja: Dr. Virágh Jeromos

Már hírt adtunk a magyar piaristák nagy ünnepségéről. Ebben az évben ülik magyarországi letelepedésüknek 300. éves jubileumát. A magyar főváros december 8-án a Vigadóban nagy ünnepséget rendezett, hogy ünnepélyesen is kifejezze hódolatát a nagyérdemű rend iránt.

Városunkban ugyan nem telepedtek le a piaristák s talán sokan nem is ismerik őket, de az ünnepelés annyira általános és nemzeti jellegű, hogy mi sem hallgathatunk róla. A rend működése ugyanis átszövi az elmúlt 300 év magyar történelmét.

Iskolái behálózák az egész országot a nyugati végektől fel egészen Máramaroszigetig.

Közvetlenül a háború kitöréséig 24 gimnáziuma volt a rendnek az egész ország területén. Sőt régebben még több volt. A magyar intelligencia és népi vezetők tekintélyes része az ő iskoláikban nevelkedett s szívta magába a tudomány, a vallás és hazafiság magasabb eszméit. A magyar hazafiságot tudatosan ápolta a rend s ez a törekvése a magyarizata annak, hogy a kegyesrendiek elsőnek karolták fel hazánkban a nemzeti tárgyakat. A német világban Cörver János oda áll a nemzet elé s 1757-ben „illetlen, sőt gyalázatos dolognak” bélyegzi a magyar nyelv elhanyagolását. Magyarsága miatt sokat kellett szenvednie a rendnek s rá akarták kényszeríteni az „Organisations-Entwurf” rémetesítő szellemét, de keményen kitartott magyarsága mellett. Csoda-e, hogy ha ez a kemény, magyaros érület nagy magyarokat nevelt? Nem lehet elsorolni a kiválóságok neveit, akik a kegyesrend falai közül indultak el, mert akkor idéznünk kellene az elmúlt háromszáz év sok-sok vezető egyéniségét, az elmúlt 300 év egész történelmét.

Szendy Károly fővárosi polgármester a Vigadóban mondott beszédében sorolta fel azokat, akik a pesti kegyesrendi iskola növendékei voltak: *Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, báró Jósika Miklós, Katona József, Versey Ferenc, Bacskányi János, báró Eötvös Lőránd, gróf Széchenyi István, Toldi Ferenc, Perczel Mór, Madách Imre, Lotz Károly, Rottenbiller Lipót, Kammermayer Károly*... Csak egy iskola, csak néhány név a tanítványok közül... s máris előttünk egy darab magyar történelem és művelődés.

Révai Miklós, Dugonits András, Simai Kristóf, Korányi Elek... egy-két név csak a pesti tanárok közül s megértjük, hogy ez a rend miért tudott nagy tudósokat és lángoló hazaszerető magyarokat adni hazánknak. Melyik tanítvány szívének nem ragadja meg az olyan tanárok példáját, mint a branyiszkói hős piarista, Erdősi Imre volt? Mikor felfog a szabadságharc zászlaja s megszólal a riadó, nagy megrázkódtatás éri a rendet: csaknem valamennyi növendéke és több áldozópap tagja is beállott honvédnek, mert együtt akart lenni a tanítványokkal a magyar szabadság nagy küzdelmében. Ezért a kormány egy ideig a piaristák kitiltásának tervével foglalkozott s csak 1852-ben engedte meg újabb növendékek felvételét.

A magyarság nevelői voltak a pia-

risták az iskola-dramák által is. Az ő iskoláiban szólal meg először magyar nyelven a nagy nemzeti hivatást hirdető magyar színjáték és a kegyesrendi iskolai színjátszás megalakítója fővárosunkban a magasan szárnyaló magyar színművészetnek.

A modern Magyarország útját egyengetik a reális tárgyak bevezetésével, az ő iskolájukban talál otthont elsőnek az akkor legújabb filozófia tanítása. A pesti rendházban öltött először testet a Magyar Tudományos Akadémia gondolata s talán nem véletlen, hogy ezt a fontos intézményt a rend egyik tanítványa, a „legnagyobb magyar”, Széchenyi István segíti megvalósuláshoz.

Nem szabad elhallgatnunk sok érdemeik között azt sem, hogy a magyar iparostársadalom nevelése terén egy piarista szintén nagy érdemeket szerzett. A katolikus legényegyleti mozgalom meghonosítója Szabóky Adolf pesti piarista volt. Tanári működése mellett élénk részt vett az iparos mozgalmakban. Több iparosegylet, iparosösszevetkez, iparos-ujsg

köszönheti neki létezését...

Ime rövid vonásokban a múlt. A jelent nem is említjük. Ma élő magyarságunk közül is sok kiváló egyéniség tanult. Mi csak egy nevet említünk: Imrédy Beláét, aki Schütz Antalnak, e nagyhirű piarista tanárnak tanítványa s ma is állandó szellemi összekötetésben van a renddel.

Büszke önérettel állapítjuk meg, hogy a magyarság története ennyire összetörtött a piarista rend történetével. Ezt a nagy nevelő munkát akarta értékelni Budapest, amikor a jubiláló rend részére 50.000 pengős alapítványt létesített és azt hálából átadta a pesti intézetnek. A rend multja egyúttal meggyőz bennünket a katolicizmus nagy nemzetépítő értékéről. A piaristák csak egy szerzetes rend a nemzet életében, a magyar katolicizmus történetében pedig csak 300 év. Ehhez még hozzá kell vennünk nevelés terén a bencések, ciszterciek, premonstreiek, minoriták munkáját s érezni fogjuk, hogy a magyarság története Szent Istvántól korunkig egyúttal a katolicizmus élete és története is volt.

Felhívás Nagyvárad parosaihoz, kereskedőihöz és munkásaihoz

Tekintettel a közeledő karácsonyi ünnepekre a nagyváradai Nemzeti Munkaközpont elnöksége magyar testvéri szeretettel ké: minden nemes szívű munkaadót és munkást, hogy napjainkban, amikor állandó köteleseink vannak a honvédekkel, a Vörös Kereszettel, a Zöld Kereszettel és a különböző jótékony akciókkal szemben, idejében gondoskodjunk a kifizetésű, többgyermekes munkáscsaládokról és a harcúterem küzdő munkások apró gyermekeiről, hogy a szent ünnep előestéjén szeretet csomagokat adhassunk a munkások által felállítandó, megőrtést és szeretet hirdető karácsonyfa ünnepélyen.

A Nemzeti Munkaközpont hálásan fogad bárkitől bármit, *legyen az cukorka, gyümölcs, vagy használható gyermekruha-darab*. Az adományokért az NMMK fog köszönetet mondani a munkás gyermekek nevében, akiknek december 24-én d. u. 5 órakor osztjuk ki a szeretet csomagokat.

„Beesülettel”

A Nemzeti Munkaközpont Elnöksége.

Közgyűlést tartott a római katolikus egyházközség

Kottász Sándort választották meg a nyugalomba vonult Székely Gyula tanító helyére

Szerdán, december 9-én délután tartotta 15-ik évi közgyűlést a nagyváradai római katolikus egyházközség képviselőtestülete, mely az összes nagyváradai plehániaterületek hívószavára az együttes szervezete.

Tudvalevőleg először 1922-ben alakult meg a hívőközösség képviselője, de akkor plehániánként. Mivel ez a szervezet nem volt elég hatályos, az 1927-ik évben a plehániális szervezetek egyesültek közös egyházközségi szervezetté. Azóta már megszilárdult alapon végzi azokat a teendőket, melyek különösen az egyházközség iskolai intézményeinek anyagi gondjaival függnek össze.

A mostani közgyűlést dr. Lestyán Endre pápai prelátus, mint egyházi

elnök vezette. Először is a jövő évre szóló költségvetést tárgyalták le. Eszerint a szükséglet 63 ezer pengő, mely többnyire a róm. kath. hitvallásos iskolák tanítóinak, illetve a hitoktatóknak a helyi javadalmazásáról való gondoskodás, aztán 17 ezer pengő dologi kiadás, szintén többnyire iskolai és templomi célokra. Fedezet 20 ezer pengő, s így a 43 ezer pengő összegű hiányról az egyházközségi tagok adóztatása útján kell gondoskodni. Az egyházközségi adó azonban a múlt évinél nem sokkal lesz magasabb.

A költségvetést a közgyűlés elfogadta és jóváhagyás végett az egyházmegyei hatósághoz terjesztik.

nyújtottak be pályázatot. Ezek közül az egyházmegyei hatóság hármát ajánlott megválasztásra, és pedig Kövesi Ferenc, Kottász Sándor és Csóór Gáspár okleveles tanítókat. A kijelölt pályázók okmányait az elnökség részletesen ismertette a közgyűlés előtt, aztán elrendelte a választás végett a titkos szavazást. Beadtak 43 szavazatot; ebből 21-et kapott Kottász Sándor, 12-t Kövesi Ferenc és 10-et Csóór Gáspár. A szavazás eredménye alapján az elnök megállapította, hogy az elnökség Kottász Sándort választotta meg új tanítóul.

Kottász Sándor 1926 óta Erdőbénye községben tanító, családos 4 gyermek apja. Eddigi államhelyén levő főkötő is volt és az ottani önkéntes tűzoltóság megszervezője.

Elismerés Halász Gyula kanonok és Székely Gyula igazgató iránt

Az elnöklő Lestyán prelátus meleg szavakkal emlékezett meg arról, hogy az egyházközség első megalakulása óta egyházi elnökként Halász Gyula váradvelencei plehános, apátkanonok működött, ki ez évben nyugalomba vonult.

Halász Gyula kanonokot 1891-ben szentelték pappá s 1892 óta állandóan Nagyvárad területén működött és úgy papi, mint egyéb közéleti munkájával mindnyájunk szeretetét és megbecsülését kivívta. Az egyházközség szervezetét is igen nehéz időkben s a kezdet akadályai közti nagy küzdelmek között tette szilárd megalapozásává. Az elnök az egyházközség háláját és elismerését tolmácsolta s a közgyűlés elhatározta,

hogy jegyzőkönyvben örökíti meg Halász Gyula kanonok érdemeit.

Aztán Székely Gyulának, a váradújvárosi római katolikus elemi iskola igazgatójának érdemes működéséről emlékezett meg az elnök Székely Gyula 42 éves tanítói szolgálat után nyugdíjba vonult.

A 42 évből 30 évet Váradon töltött s így egy egész nemzedéknyi idő alatt volt a nagyváradai hitvallásos oktatás és nevelés egyik legkiválóbb munkása. Őiránta is az egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki háláját és elismerését nyilvánítását.

A Székely Gyula nyugalomba vonulásaival megüresedett tanítói állásra az ország különböző részéből 14-en

Az egyházközségi közgyűlés intézkedett arról, hogy az Actio Catholica espereskerületi tanácsába dr. Czunkel Károly vármegyei árvászeki ülnököt küldte ki tagul.

Dr. Lestyán Endre prelátus elnök végül az egyházközségi tagok figyelmébe ajánlotta annak a patronázegetletnek a támogatását, mely az erkölcsi veszélynek kitett fiataloktól kíván gondoskodni. Többben azonnal jelentkeztek az egyesület tagjaul.

Ezzel ért véget az egyházközségi közgyűlése.

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P 1-50

kapható a

MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Bombazápor Guadalcanartól

Sankta Cruzig

Elkeseredetten tombol a csata a Salamon-szigetek birtokáért
Alvara de Mendana és Ophir, a legendás aranyország

Tokió, december hó.
 A 16. század hatvanas éveiben történt, hogy egy bátor spanyol hajós, Alvara de Mendana, aki hajójával a perui Limából indult útnak, hosszú és kalandos vitorlázás után egy cötét hajnalon elmosódó arabeszknek tetsző, hosszszag elnyúló, szakadozott szigetláncolat halvány sziluettjét pillantotta meg. Mendanát, a tapasztalt hajóst pillanatok alatt elragadta fantáziája. Egészen bizonyosra vette, hogy az új föld, amelyet felfedezett, csak Ophir, Salamon király legendás aranyországa lehet. A szigetcsoporthoz ura és királya Spanyolország uralkodója nevében, áhítatos ünnepek keretében nyomban birtokába vette és téves hiedelme alapján Salamon-szigetekre keresztelte. Nagy öröme azonban, melynél talán csak reményeége volt nagyobb, hamarosan keserves csalódássá változott, mert kiderült, hogy arany után, amit egyébként mind a mai napig sem találtak a szigeten, hiába kutat. Később aztán, amikor egy újabb utazása alkalmával már meg sem tudta ismét találni szerke foszlott államainak csodaországát, végleg elvesztette minden reményét. A sors azonban a merész hajóst, úgy látszik, kárpótolni skarta csalódásaiért. A Salamon-szigeteket ugyan nem sikerült újból megtalálnia, a Marsall- és Markezás-szigetek felfedezésének dicsősége azonban neki jutott osztályrészül.

Mendanával együtt sárba szálltak Salamon király esodálatos birodalmáról szóló mesék és legendák is.

Ahol az adósságot még ma is kutya-meg-disznófogakkal fizetik

A kerekén 44.000 négyzetkilométer kiterjedésű szigetcsoporthoz mindössze 200.000 lakosa van. A szigetek legnagyobb részét vulkánikus eredetű öserdőkkel borított hegyes területek, melyeknek a gyakori földrengésektől sokat szenvedett bizarr faunája majdnem groteszk hatást kelt. A forró, párás trópusi klíma január-februárban 40 fokig is felhajtja a higanyt, június-júliusban ezzel szemben csak 25 fok körül mozog a hőmérséklet. Európai ember számára rendkívül egészségtelen és szinte elviselhetetlen. A felfedezhetetlen kiterjedésű és leginkább teljesen áthatolhatatlan öserdők mélyén alattomos ragadozók és undorító hiüllök ólálkodnak. A bennszülöttek gyéren lakott telepéi a szigetek partjai mentén épültek. A bambusz-rúdakon ringó apró kunyhók látásra önkéntelenül is az az érzése támad az embernek, hogy ezek a kis furcsa alkotmányok egy óvatlan pillanatban egyszerűen mindannyian tova úznak a Dél-tenger kéklő hullámai hátán, mitsem törődve az egész világgal. A szigetlakók megélhetését a kókusz- és agópálmák, valamint a dúsan termő banán-, táró- és kenyérfák biztosítják, ezek szolgáltatják egyben a romantikus parti falvacskák valóban fenséges díszét is. A partmenti települések lakói magasnövésű, izmos emberek, a szigetek belsejében ezzel szemben még néhány egészen alacsonytermetű, valóságos törpékhez hasonló törzs él. Ezen az örökké kék ég és még kékebb tenger között elterülő kis darabka földön

még ma is meglehetősen nagy mértékben divik a kanibálizmus, bár abban az időben, amikor a Salamon-szigetek még német uralom alatt voltak, a hatóságok minden lehetőséget elkövettek, hogy a bennszülötteket az emberevésről le szoktassák. A fekete pápuák és az alig halványabb színű malonéziaiak azonban nem sokat törődtek ezekkel a törekvésekkel. Hangos ordítással, a dzeungedobok fülsiketítő döngése mellett barangolják be kicsinyke falvaikat környező rengetegeket, egyetlen háziállataik,

egyben leghűségesebb barátai, a kutyák és a szigetekben oly otthonos kis, fekete disznók kíséretében.

A pénzügyi gondok a Salamon-szigetekben ismeretlen fogalom, mert a jó pápuák és malonéziaiak mit sem törődve azzal, hogy egyáltalán létezik-e az arany vagy nem adósságaikat még ma is egy-egy pompás fog-példénnyel fizetik meg, amelyeket leghűségesebb barátai, a kutyák meg disznók hősátnak megszorult gazdáik rendelkezésére.

A londoni „Evening News“ és az angolok „álomháborúja“

Néhány nappal ezelőtt az Evening News című angol újság úgy találta, hogy az anyaország közönségének sürgősen egyben kimerítően meg kell magyaráznia, hogy a szövetségesek egész hadviselésére milyen óriási befolyást gyakorolnak a Salamon-szigetek körüli vizeken folyó harcok. Az újság óva inti a nagynyilvánosságot attól, hogy ezeken a messzi vizeken végbemenő hadieseményeket holmi „álomháborúnak“ tekint-

se és ismételtelen elpennaszolja, hogy Angliában minden olyan kérdést, amely a Csendes óceánnal kapcsolatos, még ma is esőkönyösen a csendes-océáni romantika, az alattomos koráljátányok, buja dzsungelék, látát köpködő titokzatos vulkánok és az örökké tündöklő napfény szemüvegén át néznek. Az óriási távolságok pedig csak még jobban táplálják ezeket a mese-képeket. Inkább arra gondolnának, hogy az ottani ese-

ÉPÍTŐ ELLENZÉK

Idáig rendszerint úgy volt, hogy ha a parlamentben elhangzott valamely nagyobb lélegzetű bírálat, bármilyen felkészültséggel kardoskodott is az a maga igazsága mellett, a válaszok és egyébirányú ellenvetések pergőtűzei olyan fölényesen letompították a felvetett észrevételek éleit, hogy végül is alig maradt valamicske a tizes szavak meggyőző erejéből. A hajdani nagy parlamenti csaták, térszólások, interpellációk végére egy-egy sikerült válasz olyan határozott pontot tett, hogy arról már másnap sem beszéltek.

Nem így vitéz Imrédy Béla felhatalmazási vita során elhangzott hatalmas beszédével, mely már egy hét óta toglalkoztatja az érdekeltek lelkiismeretét, de még tegnap is napvilágot látott egy óliberális hasabon bizonyos ellenpróbálkozás.

S ha most összegyűjtjük és mérlegre tesszük a többieitől hallatott ellenérveket, úgy érezzük, hogy éppen ezek súlytalansága következtében bontakozik ki még inkább a mesteri felépítésű megnyilatkozás igazi hatása és valódi értéke. A hezagos, szürke válaszok, személyeskedések erőteljeségei húzták mégjobban alá a beszéd nagy igazságait. Az ellenérvek vérszegénysége mellett nőtt a drámai komolyságú hang megdöntöttségévé, s a körülötte támadt széles hullámverek adtak magyarázatot annak élményszerűségére, leiket, agyat egyszerűen megkapó csodálatos erejére.

Közügyeink telülbírálásának ez a magas színvonalú tornája és hatása azonban bármennyire is tölle került a nehézményező visszhangok értékének, a nyilvánosságra jutott ellenvetések fogyalékoságaiban nem csupán egy nagyszabású vita győztesét, vagy

vesztését kívánjuk keresni, vagy megtalálni, hanem mindenek előtt arra figyelünk fel jölesően, hogy komoly időkhöz megteielően, a sorsdöntő elvi harcok megvívásánál is mennyivel magasabbrendű, gyakorlati mutató példái ma már egy ellenzéki vezérszónok.

Elismerjük, hogy a régi ellenzéki jóúrak asztalcsapkodó, üres hangoskodásait könnyebb és kényelmesebb volt kis lázadásokkal is kellő jelentőségre tékezni. De ugyanakkor örvedetes jelenségnek tekintjük, ha a mai kritikák szövívői annyira a korszellem irányzatának és a nemzet egyetemeres érdekeinek megteielően beszélnek, hogy az elhangzott szavak komolyságával csak éppen szembehe-lyezkedni szinte telesleges is.

A multok szomorú tapasztalataink okulva nagy megnyugvás, hogy a náború kellős közepén a régi teletőlten ellenzéki bomlasztások helyeit olyan kritika hangzik el, amely a maga teletőltségét hangsúlyozza ki elsősorban, s a mindenáron való gáncoskodás helyett új irányt, új utat ajánl és részleteiben is olyan sok bölcseségei, különös előrelátással kiépitett lehetőségeket kínál a nemzetiségek leküzdésére, melyért a nemzet csak vádás lehet.

Kiváló értéket jelent a nemzet sorsdöntő perceiben vitéz Imrédy Béla nagyvonalú megnyilatkozása. Epevezért, ha az ilyen bátor hangok elhallgatása már nem jár teljes sikerrel, ne csodálkozzék rajta senki, hiszen annak minden szava egy-egy biztos lépéssel viszi közelebb a nemzetet nagyéltitűzése: a keresztény, szociális és épi Magyarország felé.

mények milyen következményekkel járhatnak a brit nemzeti vagyona! Az új-ság többek között szőszerint ezeket írja: „Egész enyhőn bírálva a helyzetet, a legnagyobb hátrányt számunkra az a körülmény jelenti, hogy földközi-tengeri flottánkat nagyon meg kellett gyengítenünk, mert ennek egyrészt a csendes-océáni vizek számára tettük szabaddá. Ezenkívül az Atlanti-óceánon oly annyira nélkülözhetetlen hadihajóinkat most kelet felé kell küldenünk. Karavánokat kell szétforgácsolnunk, hogy az új utánpótlási vonal ezen az úton is biztosítható legyen. Ezek a problémák valóban komoly gondokat jelentenek számunkra.”

Egészen természetes tehát, hogy a Csendes-óceán déli felében elért japán győzelmek nem csupán japán sikerek, hanem éppen úgy az egész tengely érdekét is szolgálják.

A heves harcok színhelyévé lett Guadalcanar szigete két és félszer akkora, mint az egykori Luxemburg hercegség volt. Az újguineai Pápuaföld déli csücske magasságában fekvő szigetnek, amely ilyenformán Ujguinea legfőbb támaszpontját képezi, lemérhetetlen a stratégiai jelentősége. Az amerikai erők nem hiába kíséreltek meg mindent, hogy a japánok ottani partraszállását megghiúsítsák. Elég egyetlen pillantást vetni a térképre, nyomban megállapíthatja mindenki, hogy milyen veszélyt jelent a japán kézen lévő Guadalcanar az Egyesült Államok és Ausztrália közötti útvonalra.

MacArthur tábornok főhadiszállásáról napról-napra csak kedvezőtlen hírek futnak be a washingtoni Fehérháza. Az amerikai légierőnek semmiképpen sem sikerül a japán flottaegységeket megbontania. Még Knox, az USA tengerészeti minisztere is kénytelen volt elismerni, hogy az amerikai tengeri erők bár keményen és elkeseredetten harcolnak, a japánok partraszállását nem tudták megakadályozni és hogy az ellenség stratégiai helyzete óráról-órara javul.

A Guadalcanarért folyó harcok hevesége és intenzivitása azt bizonyítja, hogy az ellenséges oldalon tökéletesen tisztában vannak azzal, hogy Guadalcanar birtoklása milyen életbevágóan döntő jelentőségű a további keletázsiai hadműveletek stratégiai terveinek szempontjából. A döntés még nem következett be. A máskor oly hékés Csendes-óceán vad viharok tépik és a tajtékró hullámok tetején, mintha acéltüstű kísértet-mének lennének, a harcok felek nehéz hadiüzységei száguldoznak éjjelnappal. A Dél-tenger romantikus álmainak ideje végképp letűnt. Guadalcanar-tól Sankta Cruzig bombazápor zuhog — két kéllehetetlen ellenfél a végső döntésért viaskodik.

Tanya Inez Binaco.

Megjelent Nagyváradi lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződést?

(Negyedik közlemény.)

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontja szerint történő közlés akkor is hatályos, ha az, akinek részére a közlemény szól, a közlemény átvételét megtagadta, vagy a kézbesítést szándékosan megakadályozta.

(3) A postán helybeli lakos címére ajánlott levél vagy távirat útján történő közlés esetében az ajánlott levelet legkésőbb a feladást követő 48 órának elteltével, a táviratot pedig legkésőbb a feladást követő 12 órának elteltével kézbesítettnek kell tekinteni. A nem helybeli lakos címére postán feladott ajánlott levél vagy távirat útján történő közlés esetében az ajánlott levelet, illetőleg táviratot azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amelyen az rendes körülmények között a címzetthez érkezik.

(4) A postán ajánlott levél vagy távirat útján történő közlés hatályát nem érinti az, hogy a címzett a közleményt a közlő fél hibáján kívül eső más okból nem lehet kézbesíteni.

(5) A bérbeadó vagy meghatalmazottja részére postán ajánlott levél vagy távirat útján történő közlés hatályos, ha azt a bérlő a 21. §-ban említett jegyzékben feltüntetett lakcímre adta fel.

(6) Ha a közleményt a bérbeadó részére azért nem lehet kézbesíteni, mert a bérlő a közlemény átvételére jogosult személy tartózkodó helyét nem ismeri, a közlést hatályosnak kell tekinteni, ha a bérlő a közleményt a bérbeadó nevére és a bérlemény magábanfoglaló épületre címezve az (1) bekezdés c) pontjának megfelelően feladja; ha pedig a közleményt a bérlő részére nem lehet kézbesíteni, a közlést hatályosnak kell tekinteni, ha azt a bérbeadó a bérlő nevére és bérleménye címére adja fel.

(7) Közös háztartásban élő házastársak közös lakásának bérletére vonatkozó írásbeli közlés hatályos akkor is, ha azt a házastársak bármelyikének kézbesítik.

II. FEJEZET

A bérérvényesítésről. A bérlet tartama. A bérérvényesítés.

12. §.

A bérérvényesítés február, május, augusztus és november hó első napján kezdődnek.

A bérlet tartama

13. §.

A bérleti szerződést határozott vagy határozatlan időre lehet kötni.

A nyári lakás bérletének tartama

14. §.

Nyatalás céljára bérelt lakás (nyári lakás) bérlete május hó 1. napjától október hónap 31. napjáig tart, hacsak a felek kifejezetten más tartamot nem állapítottak meg.

A raktározás céljára bérelt helyiség és a háztelek bérletének tartama

15. §.

Kizárólag raktározás céljára bérelt helyiség — ideértve az istállót és a gépjárműszint (garázst) is — és a háztelek bérlete a bérlet kezdetének napjától számított három hónapig tart, hacsak a felek kifejezetten más tartamot nem állapítottak meg. Három hónapnál hosszabb bérletre az éves, három hónapnál rövidebb bérletre a havi bérletre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

A bér

16. §.

(1) Az a bér, amelyben a felek a bérleti szerződés kötésekor megállapodtak, magában foglalja a bérlő által fizetendő teljes bérösszeget, valamint az esetleges házbérfillért (lakásadó) és a különdíjak kiivételével mindazoknak a szolgáltatásoknak az ellenértékét, amelyeket bérbeadó a bérleménynek és felszereléseinek, valamint a lakók közös használatára szolgáló helyiségeknek és felszerelése-

seknek használhatósága érdekében nyújtani köteles.

(2) Különdíjra vonatkozó megállapodás csak a felvonó használatára a 27. §. (3) és (6) bekezdésének korlátait közt, továbbá a központi fűtésre, a melegvízszolgáltatásra, a porszívó használatára és az üvegbiztosításra létesíthető és csak úgy érvényes, ha írásba foglalták.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseivel ellenkező megállapodás semmis

(Folytatjuk.)

Megállapították a karácsonyi szaloncukor árát

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.156—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 165.100—1942. K. M. számú rendeletét tudomására hozom Nagyváradi thj. város közönségének.

A karácsonyi időnyben szokásos (selyempapír, vagy selyempapír és alumínium) csomagolásban forgalomba hozott konzum szaloncukor legmagasabb gyári (üzemi) eladási ára kg-ként 4 P.

A luxus (dessert) szaloncukor legmagasabb gyári (üzemi) eladási ára kg-ként 6 P-nél több nem lehet.

A szaloncukrot készítő gyárak (üzemek) a legmagasabb gyári eladási árból nagykereskedők részére történő eladás esetén legalább 5 százalékos ár-engedményt kötelesek nyújtani.

A szaloncukor eladásával foglalkozó nagykereskedők beszerzési ár-

hoz legfeljebb 5 százalék bruttó hasznót számíthatnak hozzá.

Kiskereskedők a szaloncukor beszerzési árához legfeljebb 25 százalék bruttó hasznót számíthatnak hozzá.

A szaloncukor készítésével foglalkozó gyárak (üzemek) az 1942. évi karácsonyi időnyben az általuk gyártott szaloncukor-mennyiségnek legalább négyötöd részét legfeljebb a konzum szaloncukorra nézve megállapított kg-ként 4 P legmagasabb áron hozhatják forgalomba. A luxus (dessert) szaloncukorra nézve a megállapított áron forgalomba hozott összes szaloncukor-mennyiség egyötöd részénél nagyobb mennyiség csak a közellátásügyi miniszter engedélyével hozható forgalomba.

Nagyvárad 1942. december 5.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Vadhusok között legdrágább a fécánkakas

Megállapították a lőtt vad termelői és fogyasztói árát

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.120—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 163.900—1942. K. M. sz. rendelete értelmében a lőtt vad legmagasabb árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására.

Termelők, illetve vadászterületek bérlői, vadászok, vadászegyesületek stb. által a vadászat helyéhez legközelebbi vasútállomásra szállítva történő átadás mellett a lőtt vadakért felszámítható legmagasabb termelői árak az ország egész területén a következők: Nyul 2 P kg, őz 2.30, szarvas 2, vaddisznó 2 fécánkakas 5.30 P darabonként, fécányuk 4.30.

A lőtt vad legmagasabb fogyasztói ára a következő: egy darabban, egészben történő forgalombahozatal esetén nyul hórban 2.40 P kg, nyulhus egészben (nyuzva) 3.30, fécánkakas 5.60, fécányuk 5.60.

Kimérve, részenként történő forgalombahozatal esetén:

Nyul: comb, gerinc egy darabban 4.30 P kg, gerinc 5, comb 3.60, elje 1.50.

Szarvas: gerinc, csont nélkül 4.50, comb 4, szegy (oldalas) 1.50, lapocka 3, nyak (tarja) 2 P kg.

Őz: gerinc 5.50, comb 4, lapocka 3, pörköltnek való (szegy, mell) 1.50, nyak (tarja) 2 P kg.

Vaddisznó: vaddisznóhus 3, fej, láb 0.40 P kg.

Vendéglátó iparosoknak, viszontelárúsítóknak, feldolgozó üzemeknek, közintézményeknek, hadiüzemeknek egy tételben legalább 30 kg, vagy havonkénti legalább 300 kg lőtt vad eladása esetén megállapított fogyasztói árakból — nyul hórban kivételével — legalább 5 százalékos engedményt kell adni.

A lőtt vadaknak és vadhusrészeknek közintézmények részére történő eladásánál a közintézményekkel szemben felszámítható ár a tényleges szerződési és nyugtábeljegyzetek összegével, valamint más helységbe történő szállítás esetén — a szállítás tényleges költségével felelhető.

Ez a rendelet 1942. november hó 26. napján lép hatályba.

Nagyvárad, 1942. december hó 3-án.

Dr. Soós s. k., polgármester.

Csöpike és a Mikulás

Honnan van az, hogy a szegény emberek sokkal jobban átértik egymás baját, bánatát és még a maguk szegénységéből és többlet és szivesebben tudnak adni, mint a gazdagok és a tehetősek?

A szegény embernek sokkal gazdagabb és szívesebb a fantáziája. Ő maga is sokat bajlódik, küzd a gondokkal. A szegény emberen sokszor nagyon kicsi is nagyot segít s neki van érteke az iránt, hogy milyen örömet tud okozni a legkisebb segítség is amikor kellő időben érkezik.

A gazdag sokszor fanyalagva fogadja a legnagyobb jótéteményt is, mert a szükség nem vág a húsába s nem tudja értékelni a sors ajándékait. Ezért nem tudja lemérni a szegény ember munkájának értékét sem és ezért nincs az iránt érteke, hogy megértse a szegény ember szükségét. Olyan könnyen megrövidítik a szegény embert néhány pengővel — mert mi az neki! — pedig a szegény embernek nagyon sok. A gazdag a szegény éhségét, fájlódását is legtöbbször csak érdekes eseménynek tekinti, mert nem tudja, hogy mit jelent az éhség és a fagyoskodás. Azért jó, ha valaki átmev a szegénység iskoláján és megtelik, megszinesedik attól a fantáziája.

Egy kis példát hozunk most fel a szegény emberek egymás közötti szép életéből. Ha már sok gazdagnak nincs alkalma belekóstolni a szegénységbe, legalább ebből töltse fantáziáját és lássa be, hogy nagyon sokszor nagyon kicsi dolgokkal a legnagyobb örömet lehet okozni, ha idejében és jó helyen alkalmazkodik azt.

Mikuláskor történt. Egy szegény nagyváradi kis gyermek — nevét is ideírjuk, nehogy azt higye valaki, hogy költött mese az, amit leírunk, — Pribeek Csöpike levelet írt a Nagyváradi Mikuláshoz. Ebben a levélben szép sorjában leírta, hogy ő szegény, árva s bizony alig telik otthon a legszükségesebbekre, attól fél tehát, hogy a Mikulás róla megfeledkezik. Jó előre megírta a levelet, hogy ki ne maradjon a listából.

Csöpike bedobta a levelet a postaládába s a levél elindult a maga útján. Hivatalos útja során a jó postások kapták kezükbe. Hová is kézbesítsék ezt a furcsa című levelet? Elolvasták és kisütötték, hogy ez a levél senki másnak, mint nekik szól. Elolvasták még egyszer figyelmesen és elhatározták, hogy Csöpikét nem hagyják hiába várakozni a Mikulás-napi ajándéokra. Összedugták a fejüket a postaalisztek, s mivel mind szegény ember, mindnek gazdag és szíves a fantáziája, hamar kész volt a terv. Összadták a pénzt a Mikulás-ajándékára és elküldték postán Csöpikének a következő kisíró levéllel:

„Aranyos Csöpike! A postások Mikulás-bácsija küldi neked azért, hogy jó és szófogadó gyermek légy és ha megnősz, te is szeresd az árvaikat. A nagyváradi postaalisztek.”

Eddig a levél. Mi nem is tesszünk már hozzá semmit. Beszél az maga helyett is.

Pártalia a kezesztény ipart!

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**Kitüntetés a Nemzetvédelmi Kereszt-
 tal.** A legutóbbi Nemzetvédelmi Ke-
 resztel kitüntetettek névsorában sze-
 repel Boross Károly, a helybeli Ha-
 dírokkantak (HONSZ) irodájának tit-
 kára.

**NAGYVÁRAD KATOLIKUS LEÁ-
 NYAINAK FIGYELMÉBE!** Most vasár-
 nap, december 13-án lesz a KLOSZ-
 Csoport második „tarka leány napja”
 Pray György-utca 5. szám alatt délelőtti
 9-11-ig és délután 4-7 óráig. Előadó-
 ink: Cséfalvay Gabriella tanárnő,
 dr Virág Jeromos, Polyák István,
 Bálteky Ferenc, Csikyné Schip-
 pert Gitta tanárnő, dr Németh Imre
 rendőrségi fogalmazó és Horváth
 Ilona igazgatónő. Erre a színes tanul-
 mányi napra a KLOSZ-tagokon kívül
 hivatalosak Nagyvárad összes, de leg-
 alább 4 középiskolát végzett katolikus
 leányai is. Kérünk pontos megjelenést.
 A KLOSZ-Csoport Vezetősége.

FELHIVOM a vas- és fémpari
 szakosztály tagjait, hogy akik havi
 szükségletképpen faszén, kőszén,
 koks vagy vasanyagot igényelni óhaj-
 tanak és a fenti anyagokra beigazolt
 módon szükségük van, a szakosztály
 irodájában 15-éig, délután 4-6 óra
 között jelentse be. Elnökség.

**543 pengőt juttat a járási le-
 venteparancsnokság a Főméltó-
 ságú Asszony segélyakciójára.**
 A Kormányzó Úr névünnepele al-
 kalmával rendezett előadás tiszta be-
 vételének kétharmad részét eredeti-
 leg a Főméltóságú Asszony téli se-
 gélyakciójának javára kívánta a ren-
 dezőség fordítani. Most úgy hatroz-
 tak, hogy a szóbanforgó összeg felét
 az Országos Hadigondozottakat segé-
 lyező Alap rendelkezésére bocsátják.
 Így végérvényesen 543 pengő 12 fill-
 ér jutott a Főméltóságú Asszony téli
 nyomorenyhító akciójához javára és
 ugyanannyi a hadigondozottak segé-
 lyezésére.

**TILOS A SAJÁT HASZNÁLATRA
 MEGHAGYOTT ÉLELMISZERT EL-
 ADNI.** A Magyar Tudósító jelenti: A
 debreceni ügyészség két gazda ellen
 emelt vádat, mert saját háztartásuk
 részére fogyasztás végett meghagyott
 élelmiszereket, az egyiknél zsírt, sza-
 lonnát, búzát és lisztet, a másiknál
 pedig korpát, áruba bocsátottak. Most
 tartották meg az ügyben a főtárgyal-
 ást. A tárgyalás megnyitása után dr.
 Illyés Gábor kir. ügyész érdekes in-
 dítványt tett. Rámutatott arra, hogy
 minden olyan közszükségleti cikk el-
 vonása, amelynek szabad forgalma a
 honvédelmi törvény alapján kibocsá-
 tott rendeletekkel korlátozva van,
 nem a közellátás érdekét veszélyez-
 tető vétség, hanem a honvédelmi tör-
 vénybe ütköző büncselekmény. En-
 nek folytán kérte a két ügynek az
 egyes bírótól az vszoratanaúshoz való
 áthelyezését. A törvényszék helyt-
 adott az ügyészi indítványnak.

**Olvassa és ter'essze
 a Magyar Lapok-at**

NSE-teadéltán. Az NSE december
 hó 6-án jólsikerült teadéltánját a több
 oldalról megnyilvánult kívánságnak
 megfelelően, minden vasárnap déltán
 5 órakor az Ujságíró Otthonban meg-
 rendezi.

HALÁLOS ÍTELETEK. Egerből
 jelentik: Az egri törvényszék rögtön-
 ítélő tanácsa elsötétítés alatt elköve-
 tett lopásért halálra ítélte **Tóth Lajos**
 hatvani vasutast. Az ítéletet szerdán
 végre is hajtották. — A kassai tör-
 vényszék rögtönítélő tanácsa **Lakatos**
Nagy János kolozsvári péksegédet,
 aki Kassán tartózkodó menyasszo-
 nyát előremegfontolt szándékkal meg-
 ölte, kötéltálati halálra ítélte. (MTI.)

KORONA Filmszínházban Csütörtökön utoljára
 Karády Katalin világfilme
SZIRIUSZ
 Jön **A király bo.ondja** (Rigo elfo) Jön!

**Ujabb meglepetések a Pápen elleni
 merénylet ügyében.** Istanbulból jelen-
 tik: (MTI) A Német Távirati Iroda je-
 lenti: A Pápen pémet nagykövet elleni
 merénylet perének szerdai tárgyalásán
 Szudejmann vádlott azt a feltűnő beje-
 lentést tette, hogy Omer vádlottat a
 bomba nem tépte szét, hanem épségben
 elmenekült. Eddigi hamis vallomásra
 Abdurrahman bírta rá, most azonban
 lekiismeret furdalásai következtében
 kénytelen bevallani az igazságot.

**Az Actio Catolica 79. sz.
 filmkritikája**
 „NÉGYLOVAS HINTÓ”. Főnyel-
 műien vidám, de erkölcsileg nem
 bántó magyar vígjáték.
 „UTOLSÓ PILLANAT”. Puskin no-
 vellájának class filmváltozata, az
 eredetinek egyszerű felületes, más-
 részt a morális világnézetének meg-
 tartásával, több kifogásolható rész-
 szel.

**Rádiók, kerékpár részletek is Pálffy J. KUHNE le-
 varrógép kapható rakat**
 Mussolin-t r. 16.
 Telefon 15-24

**ZOGU ISMÉT HALLATJA HANG-
 JÁT.** Berlin. (MTI.) Londoni hír sze-
 rint Zogu volt albán királynak meg-
 engedték, hogy államfőként működ-
 jék és emigráns kormány megalaki-
 tására adjon megbízást.

**Milánóban százezer kárt
 okoztak a bombák.** Milánó. (Bud.
 Tud.) Az ellenséges bombázások ál-
 tal okozott károk felülvizsgálására
 kiküldött bizottság Milánóban száz-
 millió líra becsülte a károkat.

**A Dreher Haggenmacher Nagyváradí Sörgyár R. T.
 igazgatósága, felügyelőbizottsága és alkalmazottai fájda-
 lommal jelentik, hogy az igazgatóság tagja és tarselnöke**

Haggenmacher Oszkár

folyó hó 8-án, rövid szenvedés után Budapesten elhunyt.
 Évtizedek óta nagy szeretettel, lelkesedéssel és értékes
 szaktudással szolgálta a magyar söripar ügyét és támo-
 gatta, irányította vállalatunkat.

Emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük meg.

Feladhatatlan halottunkat 1942. december hó 11-én,
 pénteken d. u. 3 órakor kísérik utolsó útjára Budape-
 sten a Kerepesi temetőben.

Nagyvárad, 1942. december hó 9.

Temetés. Özv. Rácz Jánosné Muchen-
 haupt Erzsébet 79 éves korában meg-
 halt. Temetése pénteken d. u. 2 óra-
 kor lesz a Magyar Nemzeti Temetőben
 „Concordia”

**A Magyar Erő képes napnap legujabb
 száma különös érdeklődésre tarthat
 számot. Bő felvilágosítást nyújt arról,
 hogy mi történik Spanyolországban,
 Afrikában, Japánban és a világ többi
 államaiban. Előkelő helyet szentel a
 harcra kűzdő honvédeinknek egyes
 dicső honvéd-egységüket is rögzített
 a képes hetilap harcra rajzolja. —
 Nagyszerű, egyedülálló képsorozat tar-
 ja az olvasó elé a szerzetfalva - dédai
 vasutvonal ünnepélyes megnyitását,
 amikor Kormányzó Urunkat lélekeme-
 lő, a magyart jellemző nyílt és őszinte
 örömmel fogadják. A képeslap ezen-
 kívül bő tarházat nyújtja mindazoknak
 a bel- és külföldi eseményeknek, akik
 egy hét leforgása alatt történetek. Min-
 denkinek meg kell ismernie a Magyar
 Erőt! Tanít, történeteket örökít meg!
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
 pest, Erzsébet körút 7.**

**December 16-ig lehet feladni
 a karácsonyi csomagokat.** (MTI)
 A posta vezérigazgatósága közli, hogy
 a karácsonyi és újévi csomagforza-
 lomban várható torlódások elkerülése
 végett kéri a közönséget, hogy a ka-
 rácsonyi csomagokat legkésőbb de-
 cember 16-ig adja fel. A csomagra
 fel kell írni a feladó címét is és a
 címiratot pedig a burkolathoz tartó-
 san hozzá kell erősíteni. A címiratot
 a csomagban is el kell helyezni. Az
 élelmiszertartalmú csomagoknál az
 általános megjelölés nem elegendő. A
 szállításhoz és a burkolaton rész-
 letesen kell felsorolni az élelmiszert-
 neműket (1 kg. disznóhús, 1 liba, 2
 liter bor, stb.)

**Napraforgóhéj, fűtésre alkalmas,
 bármely mennyiségben olcsón
 kapható a Vegyi- és Élelmiszert-
 ipari r. t.-nál, Anyos Pál-u. 2-6.**

**Takarmányzabot
 osztanak ki lótulaj-
 donosok között**

Nagyvárad thj. város polgármestere
 10.226-1942. k. é. szám alatt a kö-
 vetkező hirdetményt adta ki:
 Értesítem a város közönségét, hogy
 az 1943. évi január 1-től március
 31-ig terjedő időre szóló élelmiszertje-
 gyek kiosztását a Közélelmezési Hiv-
 atal a jövő hét folyamán megkezdi.
 A zavarok és tévedések elkerülése
 végett a lakosság az élelmiszertje-
 gyek régi, vagyis a mai napon bejelen-
 tett lakásán fogja megkapni.
 Felkérem az érdekelteket, hogy la-
 kásváltozásukat csak az élelmiszertje-
 gyek kiosztása után eszközöljék a
 Közélelmezési Hivatalban.
 Nagyvárad, 1942. december 2.
 Dr Soós István s. K.
 polgármester.

**Üzenet a katolikus
 leányifjúságnak**

Régi mondás: *videndo discimus*
 — a szórakozva oktatást szívesen
 fogadja mindenki. A Klosz leány-
 csoport azt az elvet vallja, amikor
 minden hónapban értékes előadás-
 kat tart s egyuttal szórakozást is
 nyújt a leányifjúságnak. Nagy hiva-
 tás vár mai fiatalságunkra. Ez a
 fiatalság lesz építője a jövőnek.
 Nem mindegy, hogy milyen lélek-
 kel, milyen felkészültséggel áll be
 a fiatalság a jövő nagy munkájába.
 A jövő egész embert követel: szív-
 ben, lélekben fennkölt, magasztos
 gondolkodás, testben erős, acélos
 nemzedék a jövő ideálja. Ezt a célt
 szolgálja a Klosz „tarka napja”.
 Megmutatja, hogyan nevelődik az
 „egész ember”, a hősi, a krisztusi
 eszméket hordozó leányifjúság.
 Vasárnap kora reggeltől estig be-
 mutatja, hogyan kell imával, tanu-
 lással, tornával, önképzéssel, szóra-
 kozással eszményi nővé érlelődnie
 a magyar leánynak.

Felhívunk minden, legalább 4 kö-
 zépiskolát végzett leány figyelmét
 a Klosz újabb „tarka napjára”. Fel-
 hívjuk a szülők figyelmét is, hogy
 buzdítsák leányukat a részvételre,
 hiszen a szülők nagy nevelői manu-
 káját támogatják a Klosz leányok
 „tarka napja”. Eszméket, lelkesé-
 dést és hőlehet. De mégis szívét-
 lelket betöltő szórakozást kapnak
 a leányok most vasárnap is, decem-
 ber 13-án. Pray György-utca 5.
 szám alatt 9-11-ig és déltán 4-
 7-ig.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a varadi munkanélküliek?

Nagyvárad. A nagyvárad állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28. sz.) december hó 9-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 35 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 cipőfelsőrész-készítő, 2 szabó, 1 szövő, 2 faesztergályos, 2 asztalos, 2 bőrdíszműves, 1 szobaleány, 5 mindenesleány, 1 borbély, 1 sütő, 1 szál- (hadigondozott),
lodai-segédmunkás, 2 jegyzető, 2 lodai-segédmunkás, 1 jegyzető

Foglalkozást keresnek:

70 ipari szakmunkás, 28 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 2 üzleti alkalmazott, 29 állandó háztartási alkalmazott, 4 bejáró-takarító, 5 mindenes-szolga, 2 kertész, 1 mosó-vasalónő, 1 betegápolónő, 6 mindenes szakácsnő.

Betöltendő tanonchelyek:

1 sütő, 1 villanyszerelő, 2 szabó

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 asztalos.

Szakmunkások a következő ipari szakmákban keresnek munkát:

Ács 2, asztalos 6, bádgos 2, borbély 4, bútorfényező 2, cserépfedő 1, cipész 1, cipőfelsőrész-készítő 1, fémnyomó 1, gépész 4, gépkocsivezető 4, kalapos 1, kazánkovács 1, kéményseprő 1, kovács 3, kőműves 10, lakatos 4, rézműves 1, férfiszabó 5, szállodai segédmunkás 6, szobafestő 3, szücs 1, villanyszerelő 1.

A közvetítés teljesen díjtalan. A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

RADIÓ

PÉNTEK, DECEMBER 11.

Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebrész. Torna
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.15 Könnyű zene.
- 11.15 Steller Mária énekel.
- 11.40 Dr. Müllerné Mikes Margit előadása.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara.
- 15.20 Chappy-tánczenekar.
- 15.50 Hangképek Háromszékből
- 17.00 Magyar találmányok jelentősége. Dr. vitéz József Ferenc királyi herceg előadása.
- 17.10 Händel: Balettszvit.
- 17.20 Gyakorlati utmutató hadisegély és hadigondozási kérdésekben. A m. kir. honvédelmi miniszterium közleménye. Felolvassa Tarnavary Árpád m. kir. ezredes.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Molnár Imre dr. a Zeneművészeti Főiskola tanárának előadása.
- 19.05 Radióbránd.
- 20.15 Keresztény gyárak a háború sebesülteit. A közvetítést a Baross Szövetség székházából vezeti Budinszky Sándor.
- 20.30 Beszkárt-zenekar.
- 22.10 Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál. Csabai Cseh Sándor énekel.
- 22.50 A Radiózenekar-műsorai.

Budapest II.

- 8.40 Gyorsirótanfolyam.
- 10.05 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése.

Hétfőn kezdődik az új élelmiszerjegyek kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.197-1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem azon lótaratókat, illetve lótulajdonosokat, akik zabigényüket a Közélelmezési Hivatalban bejelentették, hogy az utalványok átvétele végett legkésőbb folyó hó 10-én 13 óráig jelentkezzenek és a zabot az utalvány alapján Majoros Lőrinc Fu-

tura bizományostól az utalvány érvényessége elvesztésének terhe mellett folyó hó 10. és 11-én pénteken délután 14-19 óra között váltsák ki. Akik 11-én 19 óráig a kiutalt zabot nem veszik át, igényüket elvesztik.

Nagyvárad, 1942. december 8.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

SPORT

Ma kétkapus edzéssel készül a NAC a kolozsvári kupa-mérkőzésre

Megirtuk már, hogy a szövetség még az idén lejátszhatja az első fordulóját a Magyar-Kupának. A NAC Kolozsváron a KAC-al kerül össze és már is serényen készülődik, hogy őszi elsőségéhez méltó eredményt érjen el. Ma délután két órai kezdettel rövid

kétkapust edzést tart a csapat az Erzsébet-ligeti pályán. Sérült nincs, a játékosok teljes létszámban résztvesznek a kétkapus edzésen, mely után rövid levezető tornagyakorlatot is tartanak.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

SZÍNHÁZ

BOHEMELET

— Operaest a Szigligeti Színházban —

Az operaestek mindig szép közönséget vonzanak a színházba. Így volt ez szerdán este is, amikor Puccini Bohémélet című operája került előadásra a m. kir. Operaház művészeinek vendégfelléptével. Kőszegi Teréz, Pataky Kálmán, dr. Dalnoki Viktor, Csóka Béla, Szóts D. Péter jöttek el Budapestről vendégszerelői. A Szigligeti Színház társulatából Márffy Verának, Halassy Gyulának és Mikes Bélának volt nagyobb szerepe.

A fővárosi művészeket már jól ismertük. Majdnem mindnyájan megfordultak már Nagyváradon. Kőszegi Teréz volt valamennyire újdonság számunkra, bár őt is ismerjük jól a rádióból. Pataky Kálmán fellépése elé méltán tekintett várakozással a művészetkedvelő közönség, hiszen jelenleg ő az egyik legkiválóbb magyar tenor.

Az előadás megrendezése, a zenekar betanítása, a helybeli társulat szereplőinek igyekezete — Márffy Vera

nagyszerűen illeszkedett bele a fővárosi művészeihez — nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a közönség szép és élvezetes előadásban gyönyörködhetett.

Kőszegi Teréz finom, meleg szopránja nagyszerűen érvényesült Mimi szerepében, bár valamelyes indiszponáltságot figyelhetünk meg nála. Pataky Kálmán meleg, bársonyos tenorja mint mindig, most is meghódította a közönséget. Könnyedén énekel. A magasabb hangoknál azonban mintha veszítene egy kicsit ebből az oly előnyös könnyedségből. Ez természetesen hangja színének és melegségének rovására megy.

A többi vendégszerelő is nagyban hozzájárultak a sikerhez. Szép volt Szóts D. Péter kabát-áriája. A rendezés munkájáért Daniss Győzőt, a zenekar betanításáért és a precíz vezénylésért Szathmáry Endre karnagyot illeti dicséret

Férfiruhákat, használtakat, Molnár használt ruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

MOLNÁR

Színházi iroda közleményei:

Ma, csütörtökön este premier bérlet keretében újítja fel a színház a Bob herceg című nagyoperettet, a kolozsvári Nemzeti Színház primadonnájának felléptével. Tekintettel a vendégművésznek péntek esti kolozsvári elfoglaltságára a premier bérlet kivételesen csütörtökön este lesz. Szombaton este a bérletben, vasárnap délután és este bérletszűnetben kerül színre a Bob herceg. A vendégművész partnerei: Telek Ica, Fajk

Rózi, Daniss Győző, Márai Ede, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc és Mikes Béla lesznek. Rendező: Daniss Győző.

Pénteken este Strausz legszebb nagyoperettje a Bucsukeringő van a színház műsorán filléres helyekkel. Szombaton délután Kovács Irén felléptével Sybill, Jakobi Viktor híres operettje kerül színre. Filléres helyek.

Heti műsor:

Csütörtökön este: Bob herceg, premier-bérlet (kivételesen).
Pénteken este: Bucsukeringő.
Szombaton délután: Sybill.
Szombaton este: Bob herceg, A-bérlet.
Vasárnap délután és este: Bob herceg.
Hétfőn este: Denevér.

A közalkalmazottak és nyugdíjas tisztviselők a csütörtök este „Bucsukeringő” előadására kedvezményesen áron válthatják meg színházjegyeiket az Idegenforgalmi Hivatalban (Rákóczi-út).

Előkészületben: Koncert. Táray Ferenc rendezésében és vendégfelléptével.

A színház igazgatósága kéri a m. t. bérloít, hogy a december havi esedékes bérleti összeget a színházi pénztárnál befizetni síveskedjék.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétele

- Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Használt ékszerész. Rákóczi-út 8. szám. 363
- Fajalmák oleson beszerzhetők. Szacsavay-utca 17. pincében. — Ugyanott őrés ládák eladók. 524
- Aranyat, ezüstöt, briliántot vásárol. Tarnay Bras. ékszerész. Rákóczi-út 8. 185
- Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc. 150
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékszerész, Rákóczi-út 3. 360
- Kicsit használt csikó bunda kékbe alakra olesó áron eladó. Érdeklődni: Ginzery Kálmán üzletében, Sas-palota 23. 522

Jugatlan

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep, Bajnok-u. 13. 373

Állást keres

Házmesteri állást keres fiatal házaspár. Címre a kiadóba kérnek. 407

Jól főző fiatal nő mindencsak ajánlkozik azonnalra. „Szorgalmas” jellegre Szent István-tér 5. 516

Kezdő gyors-gépirónő állást keres. Cím a kiadóban. 521

Különlele

Tökéstárs, keresztény kerestetik jóforgalmu vidéki vámőrle és csaljalmhoz. Cím a kiadóban. 523

ZIPPZAR-szakszerű javítása Jakab műszerésznel, Kossuth-utca 5.

Disznóölést vállalko. Rákóczi-út 19. Szuterin. 519

Kávéházakban és vendéglőkben keress Magyar Lapok-ot

KIADÓTULAJDONOS
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R

Felelős szerkesztő: Dr. Paál Árpád
Célelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.